

Nieuwsbrief

Stedenband Leiden-Toruń

2016 nummer 2, december

Aan het einde van het jaar 2016

Het jaar 2016 kende voor de Stichting Stedenband Leiden-Toruń naast vreugde ook verdriet. Blij waren we als werkgroep dat zowel de ontvangst van de gasten uit Toruń in mei als het tegenbezoek dat in oktober gebracht werd aan onze zusterstad Toruń goed verliepen.

Tot ons grote verdriet hebben we in de vroege ochtend van 4 december afscheid moeten nemen van onze gedreven en inspirerende secretaris Carel van Ingen.

In de Nieuwsbrief van december 2015 schreef Carel nog een verslag over de herfstreis en besloot met de volgende woorden: 'Op naar de 18de reis in 2016!!' Helaas heeft hij deze reis niet meer mogen maken.

De redactie

Carel op zijn knieën voor de groep op zijn laatste herfstreis naar Toruń in 2015

Inhoudsopgave

In memoriam Carel van Ingen D.J. Binnendijk	2
In memoriam Carel van Ingen R. Hol	3
Van stedenband naar vriendenband	4
Toruńse 'herfst'deuren	5
De Herfstreis naar Toruń in beeld	6
Gastvrije ontvangst in Toruń 2016	8
De Ontmoetingsavond	9
Koos Huismanprijs	10

In memoriam Carel van Ingen

Op zondag 4 december is Carel van Ingen in zijn slaap overleden op 70 jarige leeftijd.

Carel was als ambtenaar werkzaam bij de Gemeente Leiden, waar hij de stedenbanden in zijn portefeuille had. Carel was vanaf de eerste oriënterende reis naar Toruń, in de herfstvakantie van 1988, zeer betrokken bij de stedenband Leiden-Toruń. Hij stopte veel vrije tijd in de stedenbandactiviteiten. Carel was ook betrokken bij de andere stedenbanden van Leiden: Oxford, Juigalpa, Krefeld en East London (later Buffalo City) in Zuid-Afrika. Zijn internationale oriëntatie kwam hem goed van pas, evenals zijn kennis van het Engels, Spaans en Duits.

Een belangrijk onderdeel van zijn werk was het voorbereiden van bezoeken aan de zustersteden. Het ontvangen van gasten en het schrijven van nota's (die volgens Carel zelf geen enkele toegevoegde waarde hadden). Zijn persoonlijke verslagen van de vele reizen naar Toruń waren echter zeer lezenswaard.

Carel was als ambtenaar, maar ook na zijn pensionering in 2009 voor de stedenband Leiden- Torun een dragende kracht. Vanaf 1988 was hij als secretaris van de stedenband 29 jaar een onmisbare factor.

Bij zijn pensionering heeft Carel een zeer leesbaar boekje geschreven over zijn Leidse jaren van 1978-2009. In het voorwoord schrijft Judith Mulder, Hoofd Communicatie van de Gemeente Leiden over Carel: "Rustig zoekt Carel zijn weg. Geconcentreerd op de doelen die hij heeft. Georganiseerd en betrokken. Maar bovenal rustig. Carel is een man met het hart op de juiste plek, zowel voor 'de wereld' als voor Leiden. Iemand die buiten zijn grenzen denkt en daar al zijn energie in steekt. Carel heeft zijn eigen kijk op zijn omgeving: rustig, met distantie, respectvol en als scherp observator."

In de jarenlange samenwerking met Carel hebben we gewerkt aan vele 'haalbare' projecten, zoals reizen naar Toruń, ondernemersreizen met Wilbert Hettinga en later de jaarlijkse busreizen. Soms vond Carel de projecten te hoog gegrepen en onhaalbaar, zoals de restauratie van het Podmurna gebouw en de estafetteloop van Leiden naar Toruń. Met zijn onderkoelde humor zette hij vraagtekens bij de haalbaarheid. Wat mij er toe aanzette om die haalbaarheid juist voor Carel te bewijzen.

Carels verdiensten voor de stedenband Leiden-Toruń zijn van onschatbare waarde. We zullen Carel missen, maar zijn idealen voortzetten in het werk voor de stedenband.

*Namens bestuur en werkgroep Stedenband Leiden-Toruń,
Dirk Jan Binnendijk*

*2015 Overhandigen van bloemen aan de gemeente Toruń
Foto: Bram Pater*

In memoriam Carel van Ingen (1946-2016)

Carel had al een hele loopbaan bij de gemeente Leiden achter de rug voor hij in 1998 formeel betrokken raakte bij de vijf stedenbanden van Leiden. Begonnen in 1978 bij de secretarieafdeling Maatschappelijke Aangelegenheden en Volksgezondheid, volgde in 1980 de directie Sociaal Cultureel Werk, de directie Welzijn, de dienst Cultuur en Educatie en uiteindelijk de bestuursdienst. Vanuit deze laatste positie trad hij toe tot het domein van de stedenbanden. Bij zijn aantreden als *International Relations Officer* waren dat de stedenbanden met Oxford, Krefeld, Buffalo City (v/h East-London) en Juigalpa. Door zijn betrokkenheid vanuit zijn werk trad hij al snel in contact met mensen die in het Oost-Europa binnen de invloedssfeer van de toenmalige Sovjet-Unie democratische processen op gang wilden helpen. Zo ontstond de vijfde stedenband van Leiden met Toruń na de opkomst van Solidarność in Polen.

Die betrokkenheid met het wel en wee van mensen zou een rode draad blijven in zijn werkzaam leven. Maar ook daarbuiten: of het nu de tennisvereniging van Langeraar waar hij en Resel in 1978 gingen wonen was of gehandicapten of processen om de samenleving beter te maken, Carel nam er actief aan deel.

Vanuit de stedenband Leiden-Oxford weten we daar alles van. In de jaren na zijn pensionering in 2009 was hij actief als evenementencoördinator. Het nieuwe beleid om ons te concentreren op een paar grote projecten in plaats van de schaarse (personele) middelen in te zetten voor alleen maar uitwisselingen paste hem goed. Zo konden we mede dankzij zijn jarenlang opgebouwde netwerk een jubileumsymposium over de Kunst van het Vertalen organiseren (2010), de komst arrangeren van het Big Book Project (2014) op het stadhuisplein, de deelname van gehandicapte veteranen aan de Liberation Run (2015) en ten slotte de start van het Leiden Cycle Event in 2016 in Leiden.

Met zijn uit Duitsland afkomstige echtgenote, Resel, en hun twee kinderen, Eva en Jasper, werden de nodige reizen gemaakt. Want Carel en Resel deelden een passie voor reizen. Bij zijn afscheidsbijeenkomst op 11 december konden de aanwezige familie en vrienden de vele beelden daarvan ook zien. Of het nu Carel in de wijngaard van zijn zwager was, Carel en zijn (klein)kinderen op een strand of bij een tent, buiten actief zijn paste hem als een handschoen. Resel en Jasper, die toen al enige tijd werkzaam was in Londen, namen een paar keer deel aan activiteiten van de stedenband in Oxford en ook zaten zij mee aan bij het *annual dinner* van het Oxford Committee in Kirtlington.

Met vrienden in Nederland vormde hij een fietsclub, OMO, die ieder jaar ergens in Oost-Europa ging fietsen. En de afkorting OMO werd regelmatig door Carel van uitleg voorzien, waarbij de eerste O (Oud) hetzelfde bleef, maar de laatste O nogal eens wisselde. Zijn laatste uitleg was Oud Maar Onsterfelijk. Onsterfelijk was hij uiteindelijk in fysieke zin niet, daar liet zijn ziekte hem weinig ruimte meer voor. Maar onze herinneringen aan Carel en zijn activiteiten voor de stedenband Leiden-Oxford zijn dat wel. Samen met het bestuur van de stedenband Toruń heeft het bestuur van de stedenband Leiden-Oxford besloten om in het kader van het Leiden Cycle Event in 2017 in de *Bike Week* in Oxford een sportieve activiteit te organiseren. De winnaar krijgt de Carel van Ingen *Trophy*. Zo geven wij een concrete invulling en waardering aan de betekenis die Carel als betrokken mens voor de stedenband Leiden-Oxford jaren heeft gehad.

Carel was een energieke duizendpoot, dynamisch en voorzien van een fikse dosis humor, maar altijd gespitst op de realisatie van een project. Niet teveel woorden, maar daden was zo'n beetje zijn motto. En als het dan al eens moeizaam verliep zoals met de komst van de veteranen, dan kon hij ook venijnig uit de hoek komen. Maar uiteindelijk won de doelstelling het van de emotie. Maar het liet zien dat Carel ook een gewoon mens was die wel serieus genomen wilde worden.

Wij zullen die betrokkenheid en inzet node missen.

*Namens het bestuur van de stedenband Leiden-Oxford,
Roelof Hol, voorzitter*

Van stedenband naar vriendenband

In oktober 1989 gingen we met het Regenboogkoor voor de eerste keer naar Toruń. Vanaf die tijd begon het contact met onze Poolse vrienden. Deze contacten groeiden gedurende de daarop volgende jaren uit tot zes families. Tussen de reizen van de stedenbandorganisatie door hebben we ook regelmatig contact met hen. We sturen elkaar foto's, kaarten en berichtjes. Elke keer als we in Toruń zijn, worden we hartverwarmend ontvangen volgens de Poolse tradities, met taarten, salades en drank. Dit jaar zaten we daags na aankomst al om tien uur bij een familie aan tafel met al dat lekkers. Ook zijn we twee keer met hen uit eten geweest.

Verder bezochten we de begraafplaatsen waar inmiddels vier van onze vrienden liggen. In de loop der jaren hebben we lief en leed met elkaar gedeeld: geboortes, huwelijken en overlijden.

Elke reis naar Polen is het weer een hele puzzel om alle bezoeken in het tijdschema te kunnen passen. Daardoor is ons programma heel intensief. Na afloop zijn we doodmoe, maar zeer tevreden.

Bij het vertrek uit Toruń is de terugkerende vraag: Wanneer komen jullie weer? Zelf kijken we op onze beurt uit naar het bezoek van onze Poolse vrienden aan Leiden.

*Els van der Sterre
Joke Schrader*

Foto: Els van der Sterre

Nieuwsbrief Stedenband Leiden-Toruń 2016, nr. 2, december

Colofon

Redactie: Greet Dusseldorp, Aggie van der Hoek
Corrector: Gerard J. Telkamp
Opmaak: Aggie van der Hoek

Stedenbandwerkgroep Leiden – Toruń

Voorzitter: Frans Cornelisse
Tel: 071- 5763535;
E-mail: frans@cornelisse.nu

Website: www.leiden-torun.eu
Facebook: [Twincityorganisation Leiden-Torun](https://www.facebook.com/Twincityorganisation-Leiden-Torun)
Twitter: @LeidenTorun
Giro: NL66 INGB 0004 8780 29
t.n.v. STG Stedenband Leiden-Toruń

Leiden, december 2016

Toruńse 'herfst'deuren

Het is voor mij weer een geweldige uitdaging om aan de herfstreis naar Toruń deel te nemen.

Bij mijn eerste bezoeken aan de Weichselstad had ik al zo links en rechts wat interessante gebouwen op de toen nog gevoelige diafilm voor de achterban mee naar huis genomen. Bij het nader bekijken van de details vielen mij de prachtige voordeuren in de oude Toruńse straten op. Soms schier verborgen in portieken of uit het zicht door een Trabantje (mooie combinatie). Sommige deuren zijn prachtig verweerd en zijn medegetuigen van voorbijge glorie, wellicht sommige nog uit de bloeiende Hanse periode.

In 2014 nam ik bij een lange wandeling door het oude centrum van Toruń een schat aan digitale herfstpanelen op de korrel.

Het 'nemen' van zo'n deur was niet zonder gevaar. Het toenemende autoverkeer bracht mij menigmaal van de weg af. Parkeerders lieten ook weinig zicht voor een correcte foto. Niettemin verzamelde ik al gaande weg een ruime oogst aan oude sier: deuren die het mooist prijken in de herfst van het oude Toruń.

Voor het afgelopen bezoek aan de Leidse zusterstad had ik mij ten doel gesteld die deurtjesroute nog eens te bewandelen. De weergoden lieten mij bij een zacht regentje geduldig door die oude rechte straatjes banjeren.

Tot mijn grote verrassing was er van mijn objecten het merendeel in tact gebleven. Helaas waren er op menige voordeur lelijke A4-tjes met 'otwarte' o.i.d. geplakt. De stedse notabelen vermochten andere bezigheden achter hun afsluiting dan die van een Leidse Toruń-bewonderaar. Op een gegeven moment kwam er een aardige advocaat/notaris zo'n grenzeloos mooie deur uit en was zo galant om z'n Mercedes even te verplaatsen om de foto. 'Mocht mijn deur ooit in uw album mee gaan, dan wil ik volgend jaar deze zien', zei hij. Vanzelfsprekend gold mijn instemming als een dankbaar gebaar.

De Poolse les, de gids en de fietstocht heb ik helaas moeten laten schieten. Zat ik 's avonds in Czarna Róża met mijn voeten omhoog, dan was ik al met een vooruitgeschoven gedachte van een lekker wijntje op de terugkomavond.

Achter elke voordeur schuilt een verhaal. In mijn verhaal huizen die voorkanten daarvan, wellicht gebundeld in een besloten uitgave. Wie weet.

Aad Straathof

*Voorbeeld van een deur met een voorname uitstraling.
Foto: Aad Straathof*

De Herfstreis naar Toruń in beeld

Foto-impressie van de reis door Remmelt Scheringa

Onderweg naar Toruń een stop gemaakt in **Teżnia Solankowa in Inowrocław** een kuuroord. Het gebouw bestaat uit een constructie van hout en takken, waar pekewater door stroomt. De zoutdampen hebben een geneeskrachtige werking.

Het standbeeld van Copernicus met op de achtergrond het stadhuis.

Voor het Dwór Artusa waar de 2 kamerorkesten optraden. Dit was een andere groep mensen.

Excursie naar Pelplin en Kwidzyn op vrijdag. Bezoek gebracht naar het **Muzeum Diecezjalne** in Pelplin. Hier in de tuinen.

De tuin op de binnenplaats van de kathedraal in Pelplin.

Lunch in een restaurant in Kwidzyn.

De poort bij Flisacza vlak bij Bulwar Filadelfijski. Bij de tweede straat rechts kom je uit op de Rabińska straat waar het Hotel Czarna Roza staat.

Op zaterdag onderweg naar de markt kom je dit tegen. De Leidse sleutels in een park!

In Toruń kun je ook fietsen huren.

Op de binnenplaats van het stadhuis.

Mannen van de vrijmetselarij in Pod Modrym Fartuchem, een van de oudste restaurants van de stad (1489).

Avondeten tijdens de gezellige avond in het Poortgebouw.

Gezellig samenzijn in het Poortgebouw.

Gastvrije ontvangst in Toruń 2016

Ik had al veel mooie verhalen van Theo en Wil Westgeest gehoord over Polen.

Dit jaar ben ik zelf mee geweest. Ik heb genoten van de gastvrijheid van de Poolse mensen, het was of je ze al jaren kent en ik voelde me erg thuis.

Ook met de busgasten was het gezellig, en wat denk je van onze chauffeurs!!! Toppers! Bewondering voor hen, want we hebben lange reizen gehad: 14 uur heen en 14 uur terug.

We hebben ook nog een mooie dag gehad in Kwidzyn en Pelplin met mooie kerken en een gastvrij onthaal. Ook het museum van oudheden sprak erg aan, net als de heerlijke cake die de dames voor ons hadden gebakken. Het klassieke concert was ook echt geweldig.

Alles bij elkaar was het wel een vol programma. Het onthaal bij de burgemeester was bijzonder, hij kreeg van Leo Kortekaas een bloembollenpakket aangeboden. We moeten volgend jaar toch eens gaan kijken waar ze staan.

De laatste avond was er een overweldigend buffet. Met zalm en zoveel heerlijke dingen en de sfeer was ronduit goed.

Ik hoop volgend jaar weer mee te mogen, alleen hoop ik dan op droog weer, want we hebben twee volle dagen regen gehad, en we hadden meer willen zien van de mooie stad.

De fietstocht was erg goed we hadden veel bekijks, maar gelukkig was het toen droog.

Els Westgeest

*Aat Smits: 'Weer even iets anders dan het nummer van Drs. P: Knolraap en lof, schorseneren en prei'
Foto: Jan Oldenburger*

Gezellig samenzijn, Koos Huismanprijs en Polska Nadzieja tijdens de ontmoetingsavond 5 november 2016

Op zaterdag 5 november vond de jaarlijkse ontmoetingsavond plaats: voor de mensen die net mee zijn geweest naar Toruń is het een reünie, met herkenning, verhalen en foto's. Voor mensen die niet mee zijn geweest is het leuk de verhalen te horen en contact te hebben met elkaar.

De kok had zijn best gedaan de maaltijd een smakelijke Poolse draai te geven en het was de moeite waard om een tweede keer het buffet langs te gaan.

Roland Mulder had een PowerPointpresentatie in elkaar gezet waarmee hij een hommage bracht aan de winnaar van de Koos Huismanprijs van dit jaar: Wim de Ru.

[Elders](#) in de Nieuwsbrief kunt u daar meer over lezen.

De speciale gast van de avond was theatermaakster Martine Zeeman. In 2015 heeft zij in een bollenschuur in Noordwijk een intercultureel theaterproject op de planken gezet: *Polska Nadzieja*. Poolse verhalen uit de Bollenstreek. Mensen van de Poolse ambassade waren zo enthousiast dat zij het theaterstuk naar het Laaktheater in Den Haag hebben gehaald, waarvan filmopnames zijn gemaakt. Martine liet ons gedeeltes zien van deze opnames, en legde tussendoor uit hoe de voorstelling is ontstaan, en we zagen en hoorden.

Polska Nadzieja laat ons de voorbereidingen voor de Kerstavond meemaken met een groep Poolse vrouwen die in de bollenstreek werken. Ze koken samen de traditionele Poolse gerechten, ze zingen, ze vertellen elkaar van hun leven vroeger in Polen en van het leven nu in de bollen. Ze maken zich zorgen over hun ouders en hun kinderen die ze achter hebben gelaten. Ze lachen en huilen, hebben heimwee, zijn gelukkig en ongelukkig, en ze werken hard. Ze zijn blij elkaar te hebben om zich staande te kunnen houden in de vreemde Nederlandse maatschappij. Een indrukwekkende voorstelling door Poolse vrouwen, gewone mensen die elkaars verhaal durven neer te zetten op toneel.

Els Koeneman

Foto: www.dichtbij.nl/duin-en-bollenstreek

Uitreiking Koos Huismanprijs

De Koos Huismanprijs wordt jaarlijks uitgereikt aan een persoon of groep, die zich op bijzondere wijze heeft ingezet voor de Stedenband Leiden-Toruń. Dit jaar werd hij uitgereikt aan Wim de Ru.

Wim de Ru is in Leiden geen onbekende en is onder andere dirigent van het jeugdkoor van de Muziekschool van Leiden (BplusC).

Wim heeft zich de laatste jaren ingezet voor de contacten tussen jongeren van Leiden en Toruń via de uitwisseling van de koren van de muziekscholen van Leiden en Toruń.

Foto: Mario Kollenhoven

Door deze uitwisseling werden Leiden en Toruń ook nog eens getraakteerd op prachtige concerten.

De eerste informele contacten van Wim met Toruń ontstonden al in 1991. Tijdens de viering van 5-mei-bevrijdingsdag werd in de Pieterskerk een concert gegeven waar koren uit Krefeld, Oxford, Toruń (Copernicuskoor o.l.v. Jan Lach) en Leiden Ex Animo o.l.v. Wim de Ru aan deelnamen.

In 2007 werd het koor van de Leidse muziekschool uitgenodigd om tijdens de jaarlijkse oktober-reis mee te gaan naar Toruń. Het werd een daverend succes!

“We hadden een rondleiding op de muziekschool en waren overweldigd door alle instrumenten die de studenten ter beschikking stonden. Tijdens de kennismaking werden er spellen gedaan om de contacten te leggen en daarnaast de enorme gastvrijheid van onze gastgezinnen”, aldus Wim de Ru.

Het concert vond plaats in de prachtige zaal Dwór Artusa, en werd geopend door het koor van Toruń, bestaande uit ongeveer 100 studenten. “Ik heb vreselijk mijn best moeten doen om de koorleden moed in te praten omdat de kinderen zo overweldigd waren door het hoge niveau van het koor uit Toruń”. Ons koor van pakweg 12 zangers blonk uit door sprankelend en fris en met kracht te zingen. Hierna is het koor o.l.v. Wim nog twee keer in Toruń geweest in 2013 en 2015.

Het koor van Toruń bracht ook tegenbezoeken naar Leiden in 2010, 2013 en 2016. Via alle kanalen zorgde Wim zelf voor onderdak van de Toruńse studenten. Alle registers werden daarbij opengetrokken om elke keer weer 35 koorleden onder te brengen via Studenten-Ecclesia, Ex Animo, vrienden en kennissen. Tijdens deze bezoeken in Leiden waren er concerten van beide koren in de Hooglandse kerk, Stadhuisplein (Carillon-koren-festival), Marekerk en Lokhorstkerk.

De studenten van beide koren hebben ook veel lol samen. tijdens het bezoek van Toruń zijn de studenten tot laat in Leiden te vinden in gezelschap van de koorleden uit Leiden. Het bezoek van de muziekschool van Toruń gaat altijd gepaard met een fietstocht en tot voor kort met een tocht met roeibootjes door de Leidse grachten. Helaas is onlangs de roeibotenverhuur gestopt.

Mooi is ook het leuke contact met dirigente Renate Szerafin-Wójtowicz. De voorbereidingen voor de bezoeken worden altijd via skype gedaan en tijdens de wederzijdse bezoeken is de sfeer erg hartelijk en wordt afgesloten met een etentje.

Tijdens de ontmoetingsavond blikte Roland Mulders met een powerpresentatie terug op de bezoeken en presenteerde een film over de gedreven Wim de Ru.

Door zijn inspanningen heeft Wim de Ru gezorgd voor een mooie uitwisseling van jongeren tussen ons geliefde Toruń en Leiden. We hopen dat je nog vele mooie uitwisselingen wilt organiseren.

Proficiat met deze Koos Huismanprijs 2016 !!
Roland Mulders

Jouw muzikale talent staat buiten kijf.
Ook al spreek je hun taal niet, jij wist met jouw muzikale talent de jonge dames en heren uit onze zusterstad Torun te imponeren.
Samen met onze Leidse jongeren heb je van menige uitvoering een waar succes gemaakt en daarmee inhoudelijk invulling gegeven aan het doel van onze Stedenband,
"samenwerking en uitwisseling voor jong en oud op sportief en cultureel niveau"
Dank voor dit alles!

Tekst op het certificaat van de Koos Huismanprijs 2016

Foto's: Roland Mulders

Word vriend van de Stichting Stedenband Leiden-Toruń

Met uw steun (€ 25,- per jaar) als vriend van de stichting krijgt u:

- regelmatig informatie via onze uitgebreide online nieuwsbrief
- gratis toegang tot de jaarlijkse ontmoetingsavond
- gratis folders over Toruń
- korting op de busreis in de herfstvakantie naar de historische stad Toruń

Als vriend wordt u tevens geregeld op de hoogte gehouden hoe en waaraan uw donatie wordt besteed. U kunt uw bijdrage overmaken op girorekening NL66 INGB 0004 8780 29 t.n.v. de Stichting Stedenband Leiden - Toruń met vermelding 'donateur'.

Wij zijn een culturele ANBI, waardoor u als particulier 1,25 keer uw bijdrage kunt aftrekken van de belasting. Ondernemingen die onder vennootschapsbelasting vallen mogen dit bedrag 1,5 keer aftrekken in hun aangifte.

Bij voorbaat hartelijk bedankt voor uw steun!

Wilt u meer foto's zien van de herfstreis?
Op de nieuwe website van de stedenband www.leiden-torun.eu
staan links naar foto's, gemaakt door Remmelt Scheringa en
Bram Pater.

**Tot slot wensen wij u, mede namens
de werkgroepleden van onze
Stedenband, mooie Kerstdagen toe,
een goede jaarwisseling en een
gelukkig en vreedzaam 2017!**

**Wesołych Świat Bożego Narodzenia i
szczęśliwego Nowego Roku**

